

Ringkiri riigihangetes maksuvõlgade kontrollimisest

Riigis kehtestatud eriolukorrast tulenevalt on tekkinud ettevõtjatel ja hankijatel küsimusi, kas riigihangetes on maksuvõla puudumise kontrollimine endiselt kohustuslik ja kas maksuvõlaga ettevõtjad saavad riigihangetes osaleda. Kordame üle selle temaga seotud enamlevinud küsimused ja vastused.

1. Kas eriolukorras peab riigihangetel maksuvõlga kontrollima?

Riiklike maksude, maksete ja sotsiaalkindlustusmaksete võla kontroll on riigihangetes jätkuvalt kohustuslik (vt riigihangete seadus § 95 lg 1 p 4). Kuigi Maksu- ja Tolliamet lõpetas ajutiselt reaalajas maksuvõla avaliku kuvamise saab riigihangete registri kaudu iga riigihanke korraldaja endiselt kontrollida maksuvõla puudumist. Riigihangete registris saab hankija teha taotlejate ja pakkujate osas päringu maksuvõlgade andmebaasi vabalt valitud kuupäeva seisuga töölehel „Päringud teistesse infosüsteemidesse“. Ka hanke juurde registreerunud ettevõtjad saavad samalt töölehel enda kohta päringu käivitada. Eduka pakkuja kohta teeb riigihangete register päringud automaatselt eduka pakkuja kontrolli tegevuse käigus ja vastus kuvatakse kontrolli tulemuste juures.

Kui hanget ei korraldata riigihangete registris (nt hanke maksumus jääb alla lihthanke piirmäära), kuid hankes on nõutud, et pakkujal ei tohi olla maksuvõlga, siis on maksukohustuslasel endal võimalik moodustada e-MTAs digitempliga tõend võlgade puudumise kohta ja esitada see hanke korraldajale ([lähemalt e-MTAs tõendi koostamisest](#)). Samuti on hanke korraldajal võimalik pöörduda Maksu- ja Tolliameti poole tõendi saamiseks või, kui hankijal on sõlmitud Maksu- ja Tolliametiga leping x-tee teenuse kasutamiseks, kontrollida maksuvõla puudumist x-tee teenuse kaudu. Seega on võimalik kontrollida maksuvõlga riigihangete registri väliselt korraldatavates riigihangetes kolmel erineval viisil.

2. Kas eriolukorras peab pakkujal maksuvõlg olema tasutud või ajatatud?

Jah, peab. Eriolukorra ajaks on peatatud maksuvõlalt intresside arvestamine, kuid riigihangetel osaleda soovivatel ettevõtjatel tuleb tekkinud maksukohustused tasuda või ajatada.

Maksuvõla ajatamiseks peab ettevõtja pöörduma Maksu- ja Tolliameti poole. Kui ettevõtja annab Maksu- ja Tolliametile ajatamist taotledes teada, et soovib osaleda riigihankel, tegeletakse selliste taotlustega esmajärjekorras.

3. Mida saab hankija teha, kui pakkujal on maksuvõlg?

Kui riigihankes ilmneb, et pakkujal või taotlejal on maksuvõlg, siis tuleb anda ettevõtjale võimalus maksuvõlg kas tasuda või ajatada hankija määratud tähtaja jooksul. Hankija ei või sealjuures määrata lühemat tähtaega kui kolm tööpäeva, mõjuvatel põhjustel võib hankija pakkujale või taotlejale antud tähtaega pikendada. Kui pakkuja või taotleja on hankija antud tähtpäevaks maksuvõla tasunud või ajatanud, ei kõrvalda hankija pakkujat või taotlejat hankemenetlusest.

Kui ettevõtjal, kellega soovitakse hankeleping sõlmida, esineb hankijale mõni kohustuslik kõrvaldamise alus (nt maksuvõlg), on võimalik olukorras, kus hankelepingu sõlmimine on hädavajalik ülekaalukast avalikust huvist tuleneval põhjusel (praeguses eriolukorras võiks selleks olla isikukaitsevahendite soetamine) ja pakkuja või taotleja kõrvaldamisel jääks hankeleping sõlmimata (kui kõikidel hankes osalevatel ettevõtjatel esineb mõni kohustuslik kõrvaldamise alus), on siiski lubatud jätta ettevõtja kõrvaldamata ja temaga hankeleping sõlmida.

4. Mida saab hankija teha, kui pakkuja soovib kaasata ehitustöödel alltöövõtjat, kellel on maksuvõlg?

Ehitustööde hangetel nõuab hankija pakkujalt sellise alltöövõtja asendamist, kellel on maksuvõlg või muu kõrvaldamise alus. Juhime tähelepanu, et pakkuja peab olema oma pakkumuses kinnitanud, et ei kaasa hankelepingu täitmisesse sellist alltöövõtjat, keda tuleks asendada.

Kuigi konkreetset reeglit riigihangete seaduses selle kohta ei ole, leiame, et ka alltöövõtjate kõrvaldamise aluste puhul tuleks kohaldada samasugust regulatsiooni nagu pakkujategi puhul, st muuhulgas tuleks anda alltöövõtjale võimalus võlgnevus tasuda või ajatada. Vastasel korral kohtleks hankijad alltöövõtjaid rangemalt kui pakkujaid, mis ei ole seaduse eesmärk. Seega on hankijal kaks võimalust:

1. nõuda alltöövõtja asendamist, nagu riigihangete seadus ette näeb, või
2. anda alltöövõtjale võimalus maksuvõlg tasuda või ajatada. Määratud tähtaeg ei või siin olla lühem kui kolm tööpäeva. Kui alltöövõtja määratud tähtajaks võlga ei tasu või ei ajata, tuleb nõuda alltöövõtja asendamist.

Maksu- ja Tolliameti info seoses eriolukorraga on kättesaadav [Maksu ja Tolliameti veebilehel](#). Rahandusministeeriumi selgitustega, mis puudutavad riigihangete valdkonda ja eriolukorrast tulenevat, saab tutvuda [Rahandusministeeriumi veebilehel](#).

Palume ringkiri edastada seotud asutustele, ettevõtetele ja mittetulundusühingutele, keda kirja sisu võib puudutada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaak Aab

riigihalduse minister

Estella Põllu 611 3435

Estella.Pollu@fin.ee

Lisaadressaadid:

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon MTÜ

Eesti Tööandjate Keskliit

Eesti Ehitusettevõtjate Liit

Haridus- ja Teadusministeerium

Justiitsministeerium

Kaitseministeerium

Keskkonnaministeerium

Kultuuriministeerium

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Maaeluministeerium

Siseministeerium

Sotsiaalministeerium

Välisministeerium

Riigi Tugiteenuste Keskus

Riigi Kinnisvara AS